

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
+38 044 486 28 78 +38 067 103 58 88
info@auc.org.ua amu.inform@gmail.com t.me/auc_ua auc.org.ua

№ 5-945/23
від 26 вересня 2023 року

Комітет Верховної Ради України з
питань організації державної влади,
місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та
містобудування

Щодо законопроекту №10000

На розгляді Комітету Верховної Ради України з питань бюджету знаходиться проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» реєстр.№ 10000 від 15.09.2023 (далі – Законопроект № 10000).

Асоціація міст України розглянула Законопроект № 10000 і пропонує внести наступні зміни.

1. Зберегти зарахування до бюджетів територіальних громад ПДФО з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу. Це збереження та примноження зусиль органів місцевого самоврядування щодо посилення обороноздатності і безпеки України та подолання наслідків збройної агресії рф.

Проект Держбюджету-2024 пропонує вилучити у бюджетів територіальних громад на користь державного бюджету надходження ПДФО від оподаткування доходів у вигляді грошового забезпечення, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу, як і урядовий законопроект змін до Бюджетного кодексу, реєстр. №10037. Для бюджетів територіальних громад ці норми передбачають втрати в розмірі 65 млрд гривень у 2024 році.

У 2022-2023 роках, за відсутності належного законодавчого врегулювання можливості надання допомоги силам безпеки та оборони, що планується вирішити законопроектом 9559-д, громади на забезпечення оборони та безпеки витратили 37,7 млрд гривень. З них: 14,8 млрд гривень – це видатки громад на фінансову допомогу ЗСУ; 7,0 млрд гривень підтримка ЗСУ технікою, обладнанням, товарами; 6,2 млрд гривень – громади придбали облігацій внутрішньої державної позики; 710 млн гривень – видатки на

облаштування ліній захисту; 9,0 млрд гривень – видатки громад на обладнання укріплень, бомбосховищ, інших захисних споруд.

У 2022-2023 роках з бюджетів територіальних громад на відновлення пошкоджених споруд та інфраструктурних об'єктів спрямовано 10,8 млрд гривень. Водночас територіальні громади оцінили вартість руйнувань в громадах за 2022-2023 роки через агресію РФ складає 815,6 млрд гривень. Це по об'єктах по яким проведено оцінювання, частина об'єктів ще оцінюється. На забезпечення внутрішньо-переміщених осіб громади витратили 3,8 млрд гривень.

Тобто 45% ПДФО військовослужбовців муніципалітетами спрямовано прямо на допомогу силам безпеки та оборони. Крім цього забезпечено фінансування делегованих державою без компенсації повноважень та надання мешканцям громад послуг, пільги на які встановлені законом: на компенсацію пільгових перевезень спрямовано 9,59 млрд гривень; на погашення дефіциту освітньої субвенції спрямовано 4,51 млрд гривень; на виплати зарплат медичним працівникам спрямовано 5,23 млрд гривень.

Наполягаємо на збереженні зарахування до бюджетів місцевого самоврядування ПДФО з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу, як це передбачено статтею 64 Бюджетного кодексу України.

Запобіжником неналежного для військового часу використання коштів можуть бути цільові захищені статті видатків місцевих бюджетів, сформовані з 70% «військового» ПДФО, так звані «бюджет безпеки й оборони» з замороженням реверсних вилучень. З бюджету безпеки й оборони витрати слід передбачити виключно на допомогу силам оборони й безпеки, об'єкти захисту, забезпечення ВПО, подолання наслідків руйнації внаслідок вибухів й розвиток ВПК. Таким чином, «військове» ПДФО залишиться мобільним й прозорим в органах місцевого самоврядування й продовжить служити нашій спільній Перемозі.

2. Встановити на постійній основі зарахування до бюджетів територіальних громад 64% ПДФО. Це дотримання Меморандумів від 9 лютого 2021 року та від 30 вересня 2021 року про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері централізованого постачання теплової енергії та постачання води між Кабінетом Міністрів України, НАК «Нафтогаз України», НКРЕКП та Асоціацією міст України.

Відповідно до зазначених вище Меморандумів, за рішенням Президента України, з 2022 року в Державному бюджеті України частку ПДФО для бюджетів територіальних громад збільшено до 64% для забезпечення можливості органів місцевого самоврядування підтримувати підприємства ТКЕ через непідняття ними тарифів при зростанні витрат. На виконання Меморандумів, муніципалітети надали допомогу підприємствам ТКЕ на 62,4 млрд гривень, в той же час отримали 4% ПДФО у розмірі 18,6 млрд

гривень Більше того, прогнозується, що у 2024 році необхідно буде компенсувати ще 17 млрд гривень різниці в тарифах.

Звертаємо увагу, що Міністерство фінансів України передбачило вилучення 4% ПДФО без обґрунтування та без розрахунків, адже про вилучення повідомило листом від 16 серпня 2023 р. № 05110-08-6/22354, а запит про надання відповідної інформації надіслало тільки 28 серпня 2023 р. № 05110-08/23329 після отримання від Асоціації міст України листом від 24 серпня 2023 р. № 5-885/23/13 розрахунків про необхідність збереження 4% ПДФО бюджетам громад.

Окрім цього, пунктом 1.2 статті 7 Висновку Єврокомісії від 17 червня 2022 року щодо заявки України на членство в Європейському Союзі, як позитив відзначено фінансове підкріплення реформи децентралізації збільшенням ПДФО для бюджетів місцевого самоврядування до 64%. Пропонуємо забезпечити повне виконання Меморандумів і закріпити норму встановлення на постійній основі зарахування до бюджетів територіальних громад 64% ПДФО.

3. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам для погашення різниці в тарифах, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії, послуг з централізованого опалення та гарячої води, послуг з постачання теплової енергії та гарячої води тарифам, що затверджувалися та погоджувалися органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, в обсязі 53 млрд грн, в тому числі 36 млрд грн, яка утворилася на кінець опалювального сезону 2021/2022, 17 млрд грн за опалювальний період 2023-2024 років. Це обов'язково необхідно для забезпечення безперебійного постачання мешканцям громад тепла і гарячої води.

4. Передбачену Законопроектом № 10000 освітню субвенцію місцевим бюджетам в обсязі 103 млрд грн збільшити на 7 млрд грн з метою забезпечення належного фінансування освітньої сфери. Органи місцевого самоврядування у разі спроможності дофінансовують із місцевого бюджету заробітні плат та надбавки освітянам, зокрема у 2022-2023 роках територіальні громади спрямували на погашення дефіциту освітньої субвенції 4,5 млрд гривень. З метою забезпечення державних гарантій педагогічним працівникам, недопущення утворення кредиторської заборгованості зі зарплаті на 2024 рік обсяг освітньої субвенції має бути на рівні 110 млрд гривень. Також зберегти на рахунках бюджетів місцевого самоврядування відповідні залишки освітньої субвенції 2023 року.

5. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на облаштування укриттів у закладах з масовим перебуванням людей на виконання рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23 червня 2023 року та доручення Прем'єр-міністра України (лист Секретаріату Кабінету Міністрів України від 27 липня 2023 року № 18757/0/2-

23) в обсязі 30,3 млрд гривень відповідно до обґрунтованої у листі Асоціації міст України від 14 липня № 5-361/23 потреби 737 територіальних громад.

6. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення встановлених державою пільг щодо безкоштовного харчування у закладах освіти дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, в обсязі 20,1 млрд гривень.

1 червня 2023 р. Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 547 «Про внесення змін до Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів». Цим рішенням Уряд розширив коло осіб, які матимуть право претендувати на отримання пільг, до майже 1,64 млн осіб. Відповідно, потреба для забезпечення встановлених державою пільг щодо безкоштовного харчування дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, у закладах освіти складає: на 2023 рік (вересень-грудень) – 8,6 млрд гривень; на 2024 рік – 20,1 млрд гривень. При цьому необхідних коштів у державному бюджеті не передбачено.

7. Передбачену Законопроектом № 10000 програму державних гарантій медичного обслуговування населення в обсязі 159 млрд грн збільшити на 6 млрд грн. Встановити базову капітаційну ставку за обслуговування одного пацієнта, що подав декларацію про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу у розмірі 1020 гривень. Це врахує зростання вартості лікарських засобів, забезпечить виконання урядової постанови від 13 січня 2023 р. № 28 «Деякі питання оплати праці працівників державних та комунальних закладів охорони здоров'я».

8. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату заробітної плати працівникам, які надають соціальні послуги на територіях на яких ведуться (можливі) бойові дії 490,8 млн гривень.

Уряд встановив надбавки за особливі умови праці під час воєнного стану, зокрема працівникам, які надають соціальні послуги на територіях на яких ведуться (можливі) бойові, що спричинило посилення фінансового навантаження на бюджети територіальних громад без надання, як передбачає закон, відповідного фінансового ресурсу (компенсації) органам місцевого самоврядування.

9. Передбачити додаткову дотацію з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію втрат доходів бюджетів територіальних громад внаслідок наданих державою Законом № 3050-ІХ від 11 квітня 2023 р. податкових пільг в обсязі 14 млрд гривень. Вилучення цих коштів у 2023 році, вже після сплати їх до місцевих бюджетів за 2022 рік, позбавляє 140 деокупованих громад і тих, які знаходяться в зоні бойових дій, можливостей для виконання органами місцевого самоврядування їх повноважень.

10. Передбачити в обсязі 17,0 млрд гривень додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію втрат доходів бюджетів територіальних громад внаслідок прийнятих рішень органів державної влади щодо зміни методики нормативно-грошової оцінки земельних ділянок, затвердженої урядовою постановою від 3 листопада 2021 року № 1147. Згідно пункту 271.2 статті 271 Податкового кодексу України нова нормативно-грошова оцінка вступає в дію з 01.01.2024 року, що, як наслідок, це спричиняє недонадходження (втрати) бюджетів територіальних громад.

11. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження в обсязі 200 млн гривень на виконання норм Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» про те, що кошти від збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, спрямовуються у вигляді субвенції з державного бюджету відповідним бюджетам територіальних громад.

12. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення компенсаційних виплат за пільговий проїзд окремих категорій громадян 22,7 млрд гривень.

У бюджетів територіальних громад відсутній фінансовий ресурс на реалізацію перекладених державою повноважень на органи місцевого самоврядування щодо пільгового перевезення та послуг зв'язку.

Гарантовані державою пільги з перевезення окремих категорій громадян та послуг зв'язку продовжують залишатися без джерела фінансування з державного бюджету і в такий спосіб фінансування цих пільг перекладено на бюджети місцевого самоврядування.

13. Списати заборгованості в обсязі 9 млрд гривень місцевих бюджетів перед державним бюджетом за отримані безвідсоткові позики минулих періодів, передбачивши відповідну норму у Законі України про Державний бюджет України та у Бюджетному кодексі України. Наявність заборгованість бюджетів територіальних громад за середньостроковими позиками перед державним бюджетом, яка знаходиться на обліку в Держказначействі, що склалася у 2009–2014 роках через неправильне планування державними органами видатків з делегованих повноважень.

14. Передбачити додаткову дотацію на компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів внаслідок наданих державою податкових пільг зі сплати земельного податку суб'єктам космічної діяльності в обсязі 335 млн грн.

Також звертаємо увагу на необхідність збереження при розгляді Законопроекту № 10000:

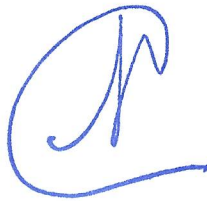
1. Додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих,

тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією РФ в обсязі 33,4 млрд гривень. Протягом бюджетного року дотримуватися сталості бюджетного планування та підходів до розрахунків розподілу такої дотації між бюджетами територіальних громад.

2. Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення безпеки у школах в обсязі 2,5 млрд гривень. Недостатнє фінансування для забезпечення заходів протипожежного захисту закладів освіти всіх типів створює потенційну загрозу для життя та здоров'я здобувачів освіти, інших учасників освітнього процесу.

Просимо врахувати вищезазначені пропозиції Асоціації міст України при розгляді проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» реєстр.№ 10000 від 15.09.2023.

Виконавчий директор

Олександр СЛОБОЖАН